

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ІМЕНІ П. Л. ШУПИКА

Кафедра реабілітаційної медицини, фізичної терапії та спортивної
медицини

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради

Протокол № 7 «22» 01 2025р

Голова вченої ради,

проректор з науково-педагогічної роботи

 Олександр ТОЛСТАНОВ

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НОРМАТИВНОЇ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Фізична терапія при хворобах та ушкодженнях
опорно-рухового апарату»**

Освітньо-професійна програма

Галузь знань

Спеціальність

Спеціалізація

Рівень вищої освіти

Обсяг дисципліни

Терапія та реабілітація

22 «Охорона здоров'я»

227 «Терапія та реабілітація»

227.01 Фізична терапія

другий (магістерський)

180 год / 6 кредити ЄКТС

Київ – 2025

ЗМІСТ

1. Опис навчальної дисципліни	4
2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни	5
3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна Дисципліна	5
4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна	5
5. Програма навчальної дисципліни	6
6. Структура навчальної дисципліни	14
7. Самостійна робота	15
8. Перелік питань для підсумкового контролю	16
9. Методи навчання	20
10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання	20
11. Рекомендований бібліографічний список	21

1. Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Фізична терапія при хворобах та ушкодженнях опорно-рухового апарату», є обов'язковим компонентом освітньо-професійної програми «Терапія та реабілітація» спеціальності шифр 227 «Терапія та реабілітація». Загальний опис навчальної дисципліни подано в таблиці 1.

Таблиця 1.

Найменування показників	Опис		
1. Загальна характеристика дисципліни			
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я»		
Спеціальність	227 «Терапія та реабілітація»		
Спеціалізація (за наявності)	227.1 «Фізична терапія»		
Рівень вищої освіти	другий (магістерський)		
Мова навчання	українська		
Кількість годин	180 годин		
Кількість кредитів	6 ЄКТС		
2. Характеристика навчальної дисципліни за формами навчання			
	очна денна	очна вечірня	заочна
Рік підготовки	2	-	-
Семестр	3	-	-
Лекції	18/0,6 ЄКТС	-	-
Практичні	54/1,8 ЄКТС	-	-
Семінарські	-	-	-
Лабораторні	-	-	-
Самостійна робота	108/3,6 ЄКТС	-	-
Вид контролю	Іспит	-	-

2. Місце, мета та завдання навчальної дисципліни

2.1. Місце навчальної дисципліни в освітній програмі

Навчальна програма «Фізична терапія при хворобах та ушкодженнях опорно-рухового апарату» базується на інноваційних ідеях, поняттях, парадигмах, сучасних наукових досліджень з проектування та використання спеціальних технологій у сфері фізичної терапії. Дисципліна спрямована на ознайомлення з базовими знаннями щодо застосування методів фізичної терапії після хвороб та ушкоджень опорно-рухового апарату (ОРА), формування у студентів теоретичних знань та отримання практичних навичок з основ застосування фізичної терапії після захворювань ОРА, травматичного ураження та хірургічного втручання на верхніх та нижніх кінцівках, ампутацій різного рівня.

2.2. Мета дисципліни

Вивчення та загальне клініко-фізіологічне обґрунтування застосування засобів фізичної реабілітації у гострий, після гострий та довготривалий періоди реабілітації у пацієнтів з хворобами та ураженнями ОРА, які потребують поступової адаптації до фізичних і психічних навантажень професійного і побутового характеру з адаптованим обсягом навантажень, вироблення навичок самообслуговування або вироблення постійної компенсації при незворотніх змінах; формування знань і вмінь по запобіганню ускладнень і реабілітації осіб після різних травм, захворювань ОРА, хірургічних втручань; покращення здоров'я і підвищенню якості життя після найбільш поширених травматичних ушкоджень та захворювань ОРА; особливості застосування сучасних методів відновлення в спорті після травм і

захворювань ОРА з урахуванням вимог антидопінгових правил ВАДА.

2.3. Завданнями вивчення дисципліни є:

Завданнями вивчення дисципліни є забезпечення практичної підготовки фізичних терапевтів, які здатні ефективно розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми інноваційного характеру у сфері фізичної терапії при ураженнях та різних захворюваннях ОРА. Формування наукової компетенції майбутніх фізичних терапевтів, їх залучення до розробки авторських та дослідницьких програм з фізичної терапії на засадах доказової медицини. Сформувати та удосконалити наукове мислення та професійну компетентність у галузі фізичної терапії. Вміння створювати індивідуальний план фізичної терапії опираючись на авторські та дослідницькі джерела доказової медицини.

2.4. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Дана дисципліна базується на знаннях таких дисциплін, як: «Фізіологія» (нормальна, вікова, патологічна), «Біомеханіка» (фізіологія, фізика, геометрія) рухової активності, «Основи медичних знань», «Теорія та методика фізичного виховання», «Біохімія», «Патологічна анатомія», «Патологічна фізіологія». «Внутрішні хвороби» та є базою для вивчення подальших дисциплін, а саме: фізична та реабілітаційна медицина в клініці внутрішніх хвороб, травматології та ортопедії, спортивній медицині.

3. Результати навчання, які дає можливість досягти навчальна дисципліна

Відповідно до освітньої програми 227 «Терапія та реабілітація» вивчення навчальної дисципліни «Фізична терапія при хворобах та ушкодженнях опорно-рухового апарату» повинно забезпечити досягнення здобувачами вищої освіти таких програмних результатів навчання (РН):

РН01 Застосовувати біопсихосоціальну модель обмежень життєдіяльності у професійній діяльності, аналізувати медичні, соціальні та особистісні проблеми пацієнта/клієнта.

РН03 Уміти вибирати і аналізувати інформацію про стан пацієнта.

РН 06 Визначати рівень психомоторного та фізичного розвитку людини, її фізичний стан, виконувати об'єктивне обстеження пацієнтів/клієнтів різних нозологічних груп, зокрема при складній, прогресуючій і мультисистемній патології, використовуючи відповідний валідний інформативний інструментарій.

РН09 Прогнозувати результати фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різних вікових та нозологічних груп, при складній прогресуючій та мультисистемній патології.

РН11 Створювати програму фізичної терапії пацієнтів/клієнтів різного віку, зокрема зі складними патологічними процесами та порушеннями окремо, або як частину індивідуального реабілітаційного плану.

РН 22 Надавати долікарську допомогу при невідкладних станах.

РН 23. Створювати та реалізовувати програму фізичної терапії осіб з мультисистемними ускладненнями у разі уражень опорно-рухового апарату та нервової системи, зокрема після бойових травм.

4. Компетентності, які дає можливість здобути навчальна дисципліна

Навчальна дисципліна «Фізична терапія при хворобах та ушкодженнях опорно-рухового апарату» дозволяє набути здобувачам вищої освіти наступних компетентностей:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати автономно та у мультисистемному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з порушенням рухових та поєднаних з ними функцій, які забезпечують активність та участь

особи; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у фізичній терапії.

Фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК 02. Здатність розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання і тактику лікування.

СК 03. Здатність безпечно та ефективно обстежувати та оцінювати осіб різних вікових, нозологічних та професійних груп з обмеженнями повсякденного функціонування, із складною прогресуючою та мультисистемною патологією, визначати фізичний розвиток та фізичний стан для прийняття науково-обґрунтованих клінічних рішень.

СК 04. Здатність враховувати потреби пацієнта/клієнта, прогнозувати результати фізичної терапії, встановлювати пацієнтоорієнтовані довгострокові та короткострокові цілі, формулювати завдання, розробляти, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуального реабілітаційного плану, які стосуються фізичної терапії.

СК 12. Здатність надавати першу до медичну допомогу за умов надзвичайних ситуацій та військових дій, розуміти основи тактичної медицини.

СК 13. Здатність обстежувати, складати, пояснювати та реалізовувати програму фізичної терапії осіб з мультисистемними ускладненнями у разі уражень опорно-рухового апарату та нервової системи.

СК15. Здатність обстежувати, складати, пояснювати та реалізовувати програму фізичної терапії у разі наявності різноманітних уражень у осіб похилого віку

Навчальна дисципліна структурована за модульним принципом і складається з 6 навчальних модулів, а саме:

— навчального модуля № 1 «Фізична терапія при хронічних захворюваннях опорно-рухового апарату», інтегрованими вимогами до модуля №1 є: здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії; розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування; проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях; аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію; обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення ОРА у осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією; допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби; прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта; Здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами; здатність до ведення фахової документації; брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик; здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників; діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.

— навчального модуля № 2 «Фізична терапія при травматичних ураженнях опорно-рухового апарату», інтегрованими вимогами до модуля

№2 є: здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії; розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування; проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях; аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію; обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення ОРА у осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією; допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби; прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі,

складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта; Здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами; здатність до ведення фахової документації; брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик; здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників; діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.

- навчального модуля № 3 «Фізична терапія після хірургічних втручань на опорно-руховому апараті», інтегрованими вимогами до модуля № 3 є: здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії; розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування; проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях; аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію; обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення ОРА у осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією; допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби; прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта; здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами; здатність до ведення фахової документації; брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик; здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників; діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.

- навчального модуля № 4 «Фізична терапія при ампутаціях кінцівок», інтегрованими вимогами до модуля № 4 є: здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії; розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування; проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях; аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію; обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення ОРА у осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією; допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби; прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта; здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами; здатність до ведення фахової документації; брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик; здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників; діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.

- навчального модуля № 5 «Основи протезування кінцівок. Міжнародна класифікація функціонування у осіб з ампутаціями», інтегрованими вимогами до модуля № 5 є: здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії; розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування; проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях; аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію; обстежувати та визначати

функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення ОРА у осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією; допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби; прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта; здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами; здатність до ведення фахової документації; брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик; здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників; діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.

- навчального модуля № 6 «Фізична терапія при ураженнях ОРА у спортсменів», інтегрованими вимогами до модуля № 6 є: здатність розуміти складні патологічні процеси та порушення, які піддаються корекції заходами фізичної терапії; розуміти клінічний діагноз пацієнта/ клієнта, перебіг захворювання, принципи та характер лікування; проводити фізичну терапію осіб різного віку, нозологічних та професійних груп при складних прогресуючих та мультисистемних порушеннях; аналізувати, вибирати і трактувати отриману від колег інформацію; обстежувати та визначати функціональний стан, рівень фізичного розвитку, рухові та інші порушення ОРА у осіб різного віку, нозологічних та професійних груп із складною прогресуючою та мультисистемною патологією; допомагати пацієнту/клієнту зрозуміти, сформулювати та реалізувати власні потреби; прогнозувати результати фізичної терапії, формулювати цілі, складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії, або компоненти індивідуальної програми реабілітації, які стосуються фізичної терапії; визначати оптимальний рівень терапевтичного навантаження, контролювати тривалість та інтенсивність реабілітаційних заходів для забезпечення їх відповідності стану здоров'я, функціональним можливостям пацієнта/клієнта; здатність контролювати стан пацієнта/клієнта зі складними та мультисистемними порушеннями відповідними засобами й методами; здатність до ведення фахової документації; брати участь у навчальних програмах як клінічний керівник/методист навчальних практик; здійснювати менеджмент у фізичній терапії, керувати роботою асистентів та помічників; діяти самостійно в умовах професійної ізоляції.

Кожен модуль навчальної дисципліни є логічною завершеною, відносно самостійною, цілісною частиною навчальної дисципліни, засвоєння якої передбачає проведення модульної контрольної роботи та аналіз результатів її виконання. Змістовне наповнення програми навчальної дисциплін у таблиці 2.

Таблиця 2.

Код теми	Назва модулю, теми	Перелік основних питань теми
1	2	3
Модуль 1. «Фізична терапія при хронічних захворюваннях опорно-рухового апарату»		
1.1.	Анатомо-функціональні особливості м'язово-скелетної системи. Клініко-функціональна оцінка руху.	1.1.1. Анатомічні і функціональні особливості м'язово-скелетної системи. 1.1.2. Анатомія м'язово-скелетної системи Особливості функціонування м'язово-скелетної системи. 1.1.3. Клінічна та функціональна оцінка руху. Анамнез, симптоми, фізичне обстеження (м'язове тестування, дослідження обсягу рухів у суглобах) 1.1.4. Методи функціональної оцінки м'язово-скелетної системи: застосування МКФ, клінічних тестів, шкал,

		опитувальників (візуальна аналогова шкала (VAS), шкала болю Лікєрта, Освестрі, WOMAC, HAQ, BASFI, BASMI, SF-36, FIM)
1.2.	Реабілітація хворих з нетравматичними ураженнями м'язово-скелетної системи.	<p>1.2.1. Реабілітація м'язово-скелетних розладів м'язів та тканин (міофасціальний больовий синдром, фіброміалгія).</p> <p>1.2.2. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при дорсалгіях (вертеброгенні синдроми). Загальні принципи.</p> <p>1.2.3. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при вертеброгенних синдромах шийного відділу хребта.</p> <p>1.2.4. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при вертеброгенних синдромах грудного відділу хребта.</p> <p>1.2.5. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при вертеброгенних синдромах попереково-крижового відділу хребта.</p> <p>1.2.6. Реабілітація хворих з артрозами (верхні кінцівки).</p> <p>1.2.7. Реабілітація хворих з деформуючим артрозом кульшового суглобу.</p> <p>1.2.8. Реабілітація хворих з деформуючим артрозом колінного суглобу.</p> <p>1.2.9. Реабілітація хворих з артрозом кисті та стопи.</p> <p>1.2.10. Реабілітація хворих з запальними, аутоімунними артритами, подагрою (артрити, ревматоїдний артрит, псоріатичний артрит, подагра)</p> <p>1.2.11. Реабілітація хворих з остеопорозом Особливості фізичної реабілітації хворих на остеопороз. Профілактика.</p> <p>1.2.12. Реабілітація хворих з розладами в скронево-нижньощелепному суглобі.</p>
Модуль 2. «Фізична терапія при травматичних ураженнях опорно-рухового апарату»		
2.1.	Реабілітація хворих з травматичними ураженнями опорно-рухового апарату	<p>2.1.1. Реабілітація хворих з розривами сухожилків і м'язів.</p> <p>2.1.2. Підшкірні розриви сухожилків та м'язів: класифікація, механізм ушкодження, симптоми. Сучасні методи діагностики. Особливості фізичної реабілітації.</p> <p>2.1.3. Реабілітація хворих з травмами плечового пояса (розтягнення, перелом, пошкодження ротаторної манжети)</p> <p>2.1.4. Реабілітація хворих з переломом ключиці.</p> <p>2.1.5. Реабілітація хворих з переломом лопатки.</p> <p>2.1.6. Реабілітація хворих з травматичним вивихом плеча.</p> <p>2.1.7. Реабілітація хворих з пошкодженням ротаторної манжети.</p> <p>2.1.8. Реабілітація хворих з травмами руки (розтягнення зв'язок, перелом, контрактура), альгодистрофія.</p> <p>2.1.9. Реабілітація хворих з переломами плечової кістки.</p> <p>2.1.10. Реабілітація хворих з переломами кісток передпліччя і кисті.</p> <p>2.1.11. Реабілітація хворих з травмами хребта (переломи, вивихи, переломи-вивихи).</p> <p>2.1.12. Реабілітація хворих з травмами кісток тазу.</p>

		<p>2.1.13. Реабілітація хворих з травмами ноги (розтягнення зв'язок, вивих, травми м'язів, сухожилок, менісків, переломів).</p> <p>2.1.14. Реабілітація хворих з переломами стегнової кістки</p> <p>2.1.15. Реабілітація хворих з переломами кісток гомілки</p> <p>2.1.16. Реабілітація хворих з переломами кісток стопи.</p> <p>2.1.17. Реабілітація хворих з ушкодженням зв'язкового апарату гомілково-надп'яtkового суглобу.</p> <p>2.1.18. Реабілітація хворих з ушкодження зв'язок колінного суглобу (передньої, задньої хрестоподібних, колатеральних зв'язок).</p> <p>2.1.19. Реабілітація хворих з травматичними пошкодженнями менісків колінного суглобу.</p>
Модуль 3. «Фізична терапія після хірургічних втручань на опорно-руховому апараті»		
3.1.	Реабілітація хворих після артропластики.	<p>3.1.1. Сучасний стан питання фізичної терапії осіб після артропластики суглобів верхньої та нижньої кінцівок.</p> <p>3.1.2. Основні принципи використання засобів фізичної терапії для осіб після артропластики суглобів верхньої та нижньої кінцівок.</p> <p>3.1.3. Основні клінічні ознаки та характеристика патологічних змін при ураженнях нижніх кінцівок, які призводять до необхідності проведення артропластики.</p> <p>3.1.4. Етіопатогенез та характеристика травм і захворювань верхніх кінцівок, які призводять до необхідності проведення артропластики.</p> <p>Реабілітація хворих після артропластики плечового суглобу.</p> <p>3.1.5. Реабілітація хворих після артропластики кульшового суглобу.</p> <p>3.1.6. Реабілітація хворих після артропластики колінного суглобу.</p> <p>3.1.7. Фізична терапія осіб після артропластики гомілковоступного суглобу.</p> <p>3.1.8. Особливості фізичної терапії осіб після артропластики плечового суглобу.</p> <p>3.1.9. Фізична терапія осіб після артропластики ліктьового та променево-зап'яtkового суглобів.</p>
3.2.	Реабілітація хворих після ендопротезування	<p>3.2.1. Сучасний стан питання фізичної терапії осіб після ендопротезування суглобів верхньої та нижньої кінцівок</p> <p>3.2.2. Основні принципи використання засобів фізичної терапії для осіб після ендопротезування суглобів верхньої та нижньої кінцівок.</p> <p>3.2.3. Основні клінічні ознаки та характеристика патологічних змін при ураженнях нижніх кінцівок, які призводять до необхідності ендопротезування</p> <p>3.2.4. Етіопатогенез та характеристика травм і захворювань верхніх кінцівок, які призводять до необхідності ендопротезування.</p> <p>3.2.5. Особливості фізичної терапії осіб після ендопротезування кульшового суглобу.</p> <p>3.2.6. Фізична терапія осіб після ендопротезування колінного суглобу.</p> <p>3.2.7. Фізична терапія осіб після ендопротезування</p>

		<p>гомільковоступного суглобу.</p> <p>3.2.8. Особливості фізичної терапії осіб після ендопротезування плечового суглобу.</p> <p>3.2.9. Фізична терапія осіб після ендопротезування ліктьового та променево-зап'ясткового суглобів.</p>
Модуль 4. «Фізична терапія при ампутаціях кінцівок»		
4.1.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями верхніх кінцівок	<p>4.1.1. Загальні уявлення про розповсюдженість, структуру, основні причини та механізми виникнення ампутацій.</p> <p>4.1.2. Етіологія та рівень ампутації. Вплив на адаптацію, прогнозування функціонального результату.</p> <p>4.1.3. Доампутаційна підготовка пацієнта.</p> <p>4.1.4. Післяопераційний період: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p> <p>4.1.5. Ампутації верхніх кінцівок при складних ситуаціях. Вплив рівня ампутації на майбутню адаптацію пацієнта.</p> <p>4.1.6. Менеджмент болю та набряку раннього після операційного періоду.</p> <p>4.1.7. Догляд за куксою та раневими поверхнями після операційного періоду. Рани. Ускладнення</p> <p>4.1.8. Проміжна фаза післяопераційного періоду після ампутації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p> <p>4.1.9. Менеджмент болю та набряку в проміжній фазі реабілітації.</p> <p>4.1.10. Догляд за куксою та раневими поверхнями в проміжній фазі реабілітації</p> <p>4.1.11. Етап збереження досягнень реабілітації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p> <p>4.1.12. Менеджмент болю та набряку на етапі збереження досягнень реабілітації. Фантомні болі.</p> <p>4.1.13. Догляд за куксою та раневими поверхнями на етапі збереження досягнень реабілітації.</p>
4.2.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями нижніх кінцівок	<p>4.2.1. Етіологія та рівень ампутації. Вплив на адаптацію, прогнозування функціонального результату. Доампутаційна підготовка пацієнта.</p> <p>4.2.2. Післяопераційний період: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p> <p>4.2.3. Ампутації нижніх кінцівок при складних ситуаціях. Вплив рівня ампутації на майбутню адаптацію пацієнта.</p> <p>4.2.4. Менеджмент болю та набряку раннього післяопераційного періоду.</p> <p>4.2.5. Догляд за куксою та раневими поверхнями післяопераційного періоду. Рани. Ускладнення</p> <p>4.2.6. Проміжна фаза післяопераційного періоду після ампутації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p> <p>4.2.7. Менеджмент болю та набряку в проміжній фазі реабілітації.</p> <p>4.2.8. Догляд за куксою та раневими поверхнями в</p>

		<p>проміжній фазі реабілітації</p> <p>4.2.9. Етап збереження досягнень реабілітації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.</p> <p>4.2.10. Менеджмент болю та набряку на етапі збереження досягнень реабілітації. Фантомні болі.</p> <p>4.2.11. Догляд за куксою та раневими поверхнями на етапі збереження досягнень реабілітації.</p> <p>4.2.12. Дефектні і патологічні залишкові кінцівки. Дефекти кукси, запобіжні заходи.</p>
<p>Модуль 5 «Основи протезування кінцівок. Міжнародна класифікація функціонування у осіб з ампутаціями»</p>		
5.1.	Основи протезування верхніх та нижніх кінцівок.	<p>5.1.1. Покази до протезування верхніх кінцівок. Передпротезна реабілітація.</p> <p>5.1.2. Компоненти протезів верхньої кінцівки. Гільзи та рівні ампутації. Медичні вироби для протезування верхніх кінцівок.</p> <p>5.1.3. Протезування верхньої кінцівки. Види протезів за рівнями ампутації. Режими керування протезами верхніх кінцівок.</p> <p>5.1.4. Покази до протезування нижніх кінцівок. Передпротезна реабілітація. Прогнозовані функціональні можливості та технологічні розробки.</p> <p>5.1.5. Фактори ризику, реабілітація осіб з травматичними та судинними ампутаціями.</p> <p>5.1.6. Компоненти протезів нижньої кінцівки. Будова та структура протеза. Гільзи, лайнери та рівні ампутації. Види протезів за рівнями ампутації.</p> <p>5.1.7. Протезування нижньої кінцівки. Режими кінцівок. Вибір компонентів для протезування стегна.</p> <p>5.1.8. Протез стегна: допомога із призначенням, види стегнових гільз, система кріплення, вирівнювання, види стопи та її вибір.</p> <p>5.1.9. керування протезами нижніх Нормальне функціонування пацієнта з ампутацією із протизованою нижньою кінцівкою. Фізіологія ходи. Фізіологічні та патологічні відчуття. Фантомні кінцівки.</p> <p>5.1.10. Загальний стан пацієнта: кардіологічні стани та тренування з фізичними навантаженнями. Недоїдання та особливості харчування при реабілітації пацієнтів з ампутаціями.</p> <p>5.1.11. Посттравматичні психічні розлади: ранній початок і безперервність догляду.</p> <p>5.1.12. Адаптивні види спорту для осіб з ампутаціями, як засіб соціальної адаптації.</p>
5.2.	Основи використання міжнародної класифікації функціонування у осіб з ампутаціями. Соціальна адаптація. Посттравматичні психічні розлади.	<p>5.2.1. Біопсихосоціальна модель МКФ. Структура і цілі МКФ. 5.2.2. Категорії та кваліфікатори МКФ.</p> <p>5.2.3. Методичні основи використання МКФ у осіб з ампутаціями кінцівок.</p> <p>5.2.4. Практичне використання МКФ. Клінічні кейси.</p> <p>5.2.5. Соціальна адаптація пацієнтів з ампутаціями.</p> <p>5.2.6. Посттравматичні психічні розлади у пацієнтів з ампутаціями кінцівок.</p>

Модуль 6. «Фізична терапія при ураженнях ОРА у спортсменів»		
6.1.	Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.	6.1.1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту. 6.1.2. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації та побудови програм відновлення при пошкодженнях опорно-рухового апарату у спортсменів.
6.2.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок верхньої кінцівки у спортсменів.	6.2.1. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів. 6.2.2. Специфіка травм в залежності від спортивної спеціалізації, механізми їх виникнення та особливості побудови програм відновлення рухової функції та фізичної працездатності. 5.2.3. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів. 5.2.4. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів. 5.2.5. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба. 5.2.6. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів остеосинтезу.
6.3.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок нижньої кінцівки у спортсменів	6.3.1. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковоступного суглоба та кісток стопи у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної реабілітації. 6.3.2. Фізична терапія при пошкодженні ахіллова сухожилля у спортсменів. 6.3.3. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів. Види та основні механізми пошкодженнь капсульно-зв'язкового апарату колінного суглоба. Особливості відновлення рухової функції колінного суглоба. 6.3.4. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів. 6.3.5. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів. 6.3.6. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів. 6.3.7. Фізична терапія при діафізарних переломах стегнової кістки та кісток гомілки у спортсменів.
6.4.	Застосування кінезіотейпування у спортсменів.	6.4.1. Застосування кінезіотейпування у спортсменів. Види тейпів. 6.4.2. Особливості використання при різноманітних травмах опорно-рухового апарату.

**6. Структура навчальної дисципліни
(навчально-тематичний план викладання дисципліни)**

Код теми	Назва освітнього модулю, теми	Денна форма навчання (кількість годин)					
		Усього	лекції	семі-нарські	практичні	самостійна робота	індивідуальна робота
Модуль I «Фізична терапія при хронічних захворюваннях опорно-рухового апарату»							
1.1.	Анатомо-функціональні особливості м'язово-скелетної системи. Клініко-функціональна оцінка руху.	12		-	6	8	-
1.2.	Реабілітація хворих з нетравматичними ураженнями м'язово-скелетної системи.	16	2	-	6	10	-
ЗМКР №1		2					
Усього кредитів / годин за модулем I		1/30	0,1/2		0,4/12	0,6/18	-
Модуль II «Фізична терапія при травматичних ураженнях опорно-рухового апарату»							
2.1.	Реабілітація хворих з травматичними ураженнями опорно-рухового апарату	28	4		6	18	-
ЗМКР №2		2					
Усього кредитів / годин за модулем II		1/30	0,2/4		0,2/6	0,6/18	-
Модуль III «Фізична терапія після хірургічних втручань на опорно-руховому апараті»							
3.1.	Реабілітація хворих після артропластики.	12			6	8	-
3.2.	Реабілітація хворих після ендопротезування	16	2		6	10	-
ЗМКР №3		2					
Усього кредитів / годин за модулем III		1/30	0,1/2		0,3/12	0,6/18	-
Модуль IV «Фізична терапія при ампутаціях кінцівок»							
4.1.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями верхніх кінцівок.	12	2		4	8	-
4.2.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями нижніх кінцівок.	16	2		4	10	-
ЗМКР №4		2					
Усього кредитів / годин за модулем IV		1/30	0,2/4		0,2/8	0,6/18	-
Модуль V «Основи протезування кінцівок. Міжнародна класифікація функціонування у осіб з ампутаціями»							
5.1.	Основи протезування верхніх та нижніх кінцівок.	16	2	-	4	10	-
5.2.	Основи використання міжнародної класифікації функціонування у осіб з ампутаціями. Соціальна адаптація. Посттравматичні психічні розлади.	12	2	-	4	8	-
ЗМКР №5		2					
Усього кредитів / годин за модулем IV		1/30	0,2/4	-	0,2/8	0,6/18	-

Модуль VI «Фізична терапія при ураженнях ОРА у спортсменів»							
6.1.	Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.	2	-		2	2	-
6.2.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок верхньої кінцівки у спортсменів.	10	2		2	6	-
6.3.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок нижньої кінцівки у спортсменів.	10	2		2	6	-
6.4.	Застосування різних видів тейпування у спортсменів в процесі реабілітації та для профілактики.	6			2	4	-
ЗМКР №6		2					
Усього кредитів / годин за модулем V		1/30	0,2/4		0,2/8	0,6/18	
ЗМКР РАЗОМ		0,4/12					
Підсумковий контроль (іспит)		0,1/2	-		-	-	-
Усього кредитів / годин		6/180	0,6/18	-	1,3/54	3,6/108	

7. Самостійна робота

Код теми	Зміст самостійної роботи	Обсяг годин
		Очна (денна) форма
1.1.	Анатомо-функціональні особливості м'язово-скелетної системи. Клініко-функціональна оцінка руху.	8
1.2.	Реабілітація хворих з нетравматичними ураженнями м'язово-скелетної системи	10
2.1.	Реабілітація хворих з травматичними ураженнями опорно-рухового апарату.	18
3.1	Реабілітація хворих після артропластики.	8
3.2	Реабілітація хворих після ендопротезування	10
4.1.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями верхніх кінцівок.	8
4.2.	Основи фізичної терапії у осіб з ампутаціями нижніх кінцівок.	10
5.1.	Основи протезування верхніх та нижніх кінцівок.	10
5.2.	Основи використання міжнародної класифікації функціонування у осіб з ампутаціями. Соціальна адаптація. Посттравматичні психічні розлади.	8
6.1.	Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту	2
6.2.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок верхньої кінцівки у спортсменів.	6
6.3.	Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок нижньої кінцівки у спортсменів	6

6.4.	Застосування різних видів тейпування у спортсменів в процесі реабілітації та для профілактики.	4
Всього разом		108

Самостійна робота передбачає виконання індивідуальних проєктів з дотриманням норм академічної доброчесності:

1. Формування бібліографічного списку використаних джерел за ДСТУ за наданою темою (модуль 1);
2. Підготовка анотації дослідження з вказуванням всіх категорій та методів за запропонованою темою (модуль).

8. Перелік питань для підсумкового контролю

Модуль 1

1. Анатомія м'язово-скелетної системи.
2. Особливості функціонування м'язово-скелетної системи.
3. Клінічна та функціональна оцінка руху. Анамнез, симптоми, фізичне обстеження (м'язове тестування, дослідження обсягу рухів у суглобах)
4. Методи функціональної оцінки м'язово-скелетної системи: застосування МКФ, клінічних тестів, шкал, опитувальників (візуальна аналогова шкала (VAS), шкала болю Лікєрта, Освестрі, WOMAC, NAQ, BASFI, BASMI, SF-36, FIM)
5. Реабілітація м'язово-скелетних розладів м'язових тканин (міофасціальний больовий синдром, фіброміалгія).
6. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при дорсалгіях (вертеброгенні синдроми). Загальні принципи.
7. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при вертеброгенних синдромах шийного відділу хребта.
8. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при вертеброгенних синдромах грудного відділу хребта.
9. Реабілітація м'язово-скелетних розладів при вертеброгенних синдромах попереково-крижового відділу хребта.
10. Реабілітація хворих з артрозами (верхні кінцівки).
11. Реабілітація хворих з деформуючим артрозом кульшового суглобу.
12. Реабілітація хворих з деформуючим артрозом колінного суглобу.
13. Реабілітація хворих з артрозом кисті та стопи.
14. Реабілітація хворих з запальними, аутоімунними артритами, подагрою (артрити, ревматоїдний артрит, псоріатичний артрит, подагра)
15. Реабілітація хворих з остеопорозом. Особливості фізичної реабілітації хворих на остеопороз. Профілактика.
16. Реабілітація хворих з розладами в скронево-нижньощелепному суглобі.

Модуль 2.

1. Реабілітація хворих з розривами сухожилків і м'язів.
2. Підшкірні розриви сухожилків та м'язів: класифікація, механізм ушкодження, симптоми. Сучасні методи діагностики. Особливості фізичної реабілітації.
3. Реабілітація хворих з травмами плечового пояса (розтягнення, перелом, пошкодження ротаторної манжети)
4. Реабілітація хворих з переломом ключиці.
5. Реабілітація хворих з переломом лопатки.
6. Реабілітація хворих з травматичним вивихом плеча.

7. Реабілітація хворих з пошкодженням ротаторної манжети.
8. Реабілітація хворих з травмами руки (розтягнення зв'язок, перелом, контрактура), альгодистрофія.
9. Реабілітація хворих з переломами плечової кістки.
10. Реабілітація хворих з переломами кісток передпліччя і кисті.
11. Реабілітація хворих з травмами хребта (переломи, вивихи, переломи-вивихи).
12. Реабілітація хворих з травмами кісток тазу.
13. Реабілітація хворих з травмами ноги (розтягнення зв'язок, вивих, травми м'язів, сухожилок, менісків, переломів).
14. Реабілітація хворих з переломами стегнової кістки
15. Реабілітація хворих з переломами кісток гомілки
16. Реабілітація хворих з переломами кісток стопи.
17. Реабілітація хворих з ушкодженням зв'язкового апарату гомілково-надп'яtkового суглобу.
18. Реабілітація хворих з ушкодження зв'язок колінного суглобу (передньої, задньої хрестоподібних, колатеральних зв'язок).
19. Реабілітація хворих з травматичними пошкодженнями менісків колінного суглобу.

Модуль 3.

1. Сучасний стан питання фізичної терапії осіб після артропластики суглобів верхньої та нижньої кінцівок.
2. Основні принципи використання засобів фізичної терапії для осіб після артропластики суглобів верхньої та нижньої кінцівок.
3. Основні клінічні ознаки та характеристика патологічних змін при ураженнях нижніх кінцівок, які призводять до необхідності проведення артропластики.
4. Етіопатогенез та характеристика травм і захворювань верхніх кінцівок, які призводять до необхідності проведення артропластики.
5. Реабілітація хворих після артропластики плечового суглобу.
6. Реабілітація хворих після артропластики кульшового суглобу.
7. Реабілітація хворих після артропластики колінного суглобу.
8. Фізична терапія осіб після артропластики гомілковоступного суглобу.
9. Особливості фізичної терапії осіб після артропластики плечового суглобу.
10. Фізична терапія осіб після артропластики ліктьового та променево-зап'ясткового суглобів.
11. Сучасний стан питання фізичної терапії осіб після ендопротезування суглобів верхньої та нижньої кінцівок
12. Основні принципи використання засобів фізичної терапії для осіб після ендопротезування суглобів верхньої та нижньої кінцівок.
13. Основні клінічні ознаки та характеристика патологічних змін при ураженнях нижніх кінцівок, які призводять до необхідності ендопротезування
14. Етіопатогенез та характеристика травм і захворювань верхніх кінцівок, які призводять до необхідності ендопротезування.
15. Особливості фізичної терапії осіб після ендопротезування кульшового суглобу.
16. Фізична терапія осіб після ендопротезування колінного суглобу.
17. Фізична терапія осіб після ендопротезування гомілковоступного суглобу.
18. Особливості фізичної терапії осіб після ендопротезування плечового суглобу.
19. Фізична терапія осіб після ендопротезування ліктьового та променево-зап'ясткового суглобів.

Модуль 4.

1. Загальні уявлення про розповсюдженість, структуру, основні причини та механізми виникнення ампутацій.
2. Етіологія та рівень ампутації. Вплив на адаптацію, прогнозування функціонального результату.
3. Доампутаційна підготовка пацієнта.
4. Післяопераційний період: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.
5. Ампутації верхніх кінцівок при складних ситуаціях. Вплив рівня ампутації на майбутню адаптацію пацієнта.
6. Менеджмент болю та набряку раннього після операційного періоду.
7. Догляд за куксою та раневими поверхнями після операційного періоду. Рани. Ускладнення
8. Проміжна фаза післяопераційного періоду після ампутації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.
9. Менеджмент болю та набряку в проміжній фазі реабілітації.
10. Догляд за куксою та раневими поверхнями в проміжній фазі реабілітації
11. Етап збереження досягнень реабілітації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.
12. Менеджмент болю та набряку на етапі збереження досягнень реабілітації. Фантомні болі.
13. Догляд за куксою та раневими поверхнями на етапі збереження досягнень реабілітації.
14. Етіологія та рівень ампутації. Вплив на адаптацію, прогнозування функціонального результату. Доампутаційна підготовка пацієнта.
15. Післяопераційний період: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.
16. Ампутації нижніх кінцівок при складних ситуаціях. Вплив рівня ампутації на майбутню адаптацію пацієнта.
17. Менеджмент болю та набряку раннього післяопераційного періоду.
18. Догляд за куксою та раневими поверхнями післяопераційного періоду. Рани. Ускладнення
19. Проміжна фаза післяопераційного періоду після ампутації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.
20. Менеджмент болю та набряку в проміжній фазі реабілітації.
21. Догляд за куксою та раневими поверхнями в проміжній фазі реабілітації
22. Етап збереження досягнень реабілітації: управління тілом та подолання труднощів. Рух, сила, мобільність. Повсякденне життя.
23. Менеджмент болю та набряку на етапі збереження досягнень реабілітації. Фантомні болі.
24. Догляд за куксою та раневими поверхнями на етапі збереження досягнень реабілітації.
25. Дефектні і патологічні залишкові кінцівки. Дефекти кукси, запобіжні заходи.

Модуль 5

1. Покази до протезування верхніх кінцівок. Передпротезна реабілітація.
2. Компоненти протезів верхньої кінцівки. Гільзи та рівні ампутації. Медичні вироби для протезування верхніх кінцівок.

3. Протезування верхньої кінцівки. Види протезів за рівнями ампутації. Режими керування протезами верхніх кінцівок.
4. Покази до протезування нижніх кінцівок. Передпротезна реабілітація. Прогнозовані функціональні можливості та технологічні розробки.
5. Фактори ризику, реабілітація осіб з травматичними та судинними ампутаціями.
6. Компоненти протезів нижньої кінцівки. Будова та структура протеза. Гільзи, лайнери та рівні ампутації. Види протезів за рівнями ампутації.
7. Протезування нижньої кінцівки. Режими кінцівок. Вибір компонентів для протезування стегна.
8. Протез стегна: допомога із призначенням, види стегових гільз, система кріплення, вирівнювання, види стопи та її вибір. Керування протезами нижніх
9. Нормальне функціонування пацієнта з ампутацією із протизованою нижньою кінцівкою. Фізіологія ходи. Фізіологічні та патологічні відчуття. Фантомні кінцівки.
10. Загальний стан пацієнта: кардіологічні стани та тренування з фізичними навантаженнями. Недоїдання та особливості харчування при реабілітації пацієнтів з ампутаціями.
11. Посттравматичні психічні розлади: ранній початок і безперервність догляду.
12. Адаптивні види спорту для осіб з ампутаціями, як засіб соціальної адаптації.
13. Біопсихосоціальна модель МКФ. Структура і цілі МКФ. Категорії та кваліфікатори МКФ.
14. Методичні основи використання МКФ у осіб з ампутаціями кінцівок. Клінічні кейси.

Модуль 6.

1. Основні види травм опорно-рухового апарату у спортсменів різних видів спорту.
2. Особливості застосування засобів фізичної реабілітації та побудови програм відновлення при пошкодженнях опорно-рухового апарату у спортсменів.
3. Фізична терапія при пошкодженнях кісток та сухожилок кисті у спортсменів.
4. Специфіка травм в залежності від спортивної спеціалізації, механізми їх виникнення та особливості побудови програм відновлення рухової функції та фізичної працездатності.
5. Фізична терапія при пошкодженнях променево-зап'ясткового суглоба у спортсменів.
6. Фізична терапія при пошкодженнях ліктьового суглобу у спортсменів.
7. Фізична терапія при пошкодженні ротаторної манжети плечового суглоба.
8. Фізична терапія при діафізарних переломах плечової кістки та кісток передпліччя у спортсменів. Характеристика механізмів пошкодження в різних видах спорту. Особливості відновлення після застосування сучасних методів остеосинтезу.
9. Фізична терапія при пошкодженнях гомілковоступного суглоба та кісток стопи у спортсменів. Характеристика основних травм. Особливості побудови програм фізичної реабілітації.
10. Фізична терапія при пошкодженні ахіллового сухожилля у спортсменів.
11. Фізична терапія при пошкодженнях колінного суглоба у спортсменів. Види та основні механізми пошкоджень капсульно-зв'язкового апарату колінного суглоба. Особливості відновлення рухової функції колінного суглоба.
12. Фізична терапія при пошкодженнях передньої хрестоподібної зв'язки колінного суглоба у спортсменів.
13. Фізична терапія при пошкодженні менісків колінного суглоба у спортсменів.
14. Фізична терапія при пошкодженнях кульшового суглоба у спортсменів.
15. Фізична терапія при діафізарних переломах стегової кістки та кісток гомілки у спортсменів.
16. Сучасні методи відновлення загальної та спеціальної фізичної працездатності

у спортсменів різних видів спорту

17. Сучасні методи відновлення фізичних якостей у спортсменів різних видів спорту.

18. Сучасні методи відновлення спеціальних рухових умінь та навичок у спортсменів різних видів спорту

19. Застосування сучасних фітнес-технологій у фізичній реабілітації спортсменів різних видів спорту для відновлення спеціальної фізичної працездатності, специфічних фізичних якостей, рухових умінь та навичок.

20. Застосування різних видів тейпування у спортсменів. Види тейпів.

21. Особливості використання тейпів при різноманітних травмах опорно-рухового апарату.

9. Методи навчання

Для активізації процесу навчання здобувачів освіти в ході вивчення дисципліни застосовуються такі навчальні технології та засоби:

✓ *на лекціях* чітко та зрозуміло структурується матеріал; зосереджується увага здобувачів освіти на проблемних питаннях; наводяться конкретні приклади практичного застосування отриманих знань; звертаються до зарубіжного досвіду вирішення окремих проблем; здобувачі освіти заохочуються до критичного сприймання нового матеріалу замість пасивного конспектування; використовуються наочні матеріали, схеми, таблиці, моделі, графіки; використовуються технічні засоби навчання: мультимедійний проектор, слайди тощо;

✓ *на практичних заняттях* запроваджуються різні навчальні технології: обговорення проблем, дискусії; вирішення ситуаційних вправ; розв'язання проблемних питань; лабораторні роботи; виконання дослідів; метод проєктів (проєктування); мозковий штурм; кейс-методи; презентації; аналіз конкретної ситуації; робота в малих групах; рольові та ділові ігри; банки візуального супроводження; письмовий контроль знань; індивідуальне та групове опитування; перехресна перевірка завдань з наступною аргументацією виставленої оцінки тощо.

Обов'язковими елементами активізації навчальної роботи здобувачів освіти є чіткий контроль відвідування здобувачами освіти занять, заохочення навчальної активності, справедлива диференціація оцінок.

10. Критерії та порядок оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів навчання здобувачів в НУОЗ України імені П. Л. Шупика проводиться з використанням рейтингової системи (далі - ЄКТС), в основу якої покладено поопераційний контроль і накопичення рейтингових балів за різнобічну навчально-пізнавальну діяльність здобувачів у процесі навчання.

Методи оцінювання на поточному/періодичному контролі: усне опитування, модульні контрольні письмові роботи, оцінювання виконання індивідуальних завдань, оцінювання розв'язання розрахункових задач, захист результатів практичних, лабораторних робіт, оцінювання доповідей, оцінювання активності на занятті, тестування (бланкове або комп'ютерне), оцінювання есе, оцінювання виконання практичних навичок, захист історії хвороби.

Методи оцінювання на підсумковому контролі: іспит.

Приклад шкали оцінювання

Поточний контроль												Підсум- ковий контроль	Сума	
120												80	200	
Змістовий модуль 1				Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3						
T1	T2	T3	МКР№1	T5	T6	T7	МКР№2	T9	T10	T11	T12			МКР №2
15	15	15	15	15	15	15	15	-	-	-	-			-

Розмір шкали ЄКТС із навчальної дисципліни для спеціальностей галузі знань 22 Охорона здоров'я дорівнює 200 балам (на підставі листа МОЗ № 0804-47/10395 від 15.04.2014), а мінімальна позитивна оцінка починається зі 111 балів; для спеціальностей інших галузей знань – дорівнює 100 балам, а мінімальна позитивна оцінка починається з 61 балу.

Для занесення балів оцінювання результатів навчання здобувача вищої освіти у відомість обліку успішності та індивідуальний план здобувача вищої освіти використовується таблиця співвідношення між здобутими результатами успішності здобувача та ЄКТС оцінками

Оцінка ECTS	Оцінка	Сума балів	
	у національній шкалі	ECTS	Галузь знань 22 Охорона здоров'я
	Іспит		
		100 балів	200 балів
A (відмінно)	відмінно	90 - 100	170 – 200
B (дуже добре)	добре	82 - 89	155 – 169
C (добре)		75 - 81	140 – 154
D (задовільно)	задовільно	68 - 74	125 – 139
E (достатньо)		61 - 67	111 – 124
FX (незадовільно) з можливістю повторного складання	незадовільно	35 - 60	60 – 110
F (незадовільно) з обов'язковим повторним вивченням		0 - 34	0 – 59

11.Рекомендований бібліографічний список

Нормативно-правові акти

1. Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти: Наказ Міністерства освіти і науки України від «01» червня 2017 р. № 600 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від «21» грудня 2017 р. № 1648). URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/vishcha-osvita/rekomendatsii-1648.pdf> (дата звернення 05.07.2023).

Основна література

1. Альянс Європейських органів Фізичної та Реабілітаційної Медицини. Біла Книга з Фізичної та Реабілітаційної Медицини (ФРМ) в Європі. Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2018; 2(2) дод. С.5-206

2. Загальна декларація прав людини. https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
3. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і Факультативного протоколу до неї» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-17>
4. Марченко О. К. Фізична реабілітація хворих із травмами й захворюваннями нервової системи: Навч. посібник. Олімпійська література, 2006. 196 с.
5. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник (Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко та ін.); за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В. В. Клапчука. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 372 с.
6. Понятійний апарат фізичної та реабілітаційної медицини Долинна О.В., Голик В.А., Гдиря О.В., Горобець К.Л., Колісник С.П., Куртян Т.В., Лісков Я.П., Назар О.В., Негрич Н.Г., Соловійова В.С., Ткаліна А.В., Тригуб Р.І., Владимиров О.А. (PRM Ukraine-Baltic-NSPA Rehab team) // Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. 2019; 1-2(4) дод. С.5-25
7. Additional Protocol to The American Convention On Human Rights in the area of Economic, Social and Cultural Rights "Protocol of San Salvador" [Internet]. Oas.org. 2019 [cited 25 October 2019]. Available from: <https://www.oas.org/juridico/english/treaties/a-52.html>.
8. Braddom R. L. Physical Medicine and Rehabilitation – England: Elsevier Science, 2021.
9. Fazekas G, Antunes F, Negrini S, et al. Evidence-based position paper on Physical and Rehabilitation Medicine professional practice for persons with acute and chronic pain. The European PRM position (UEMS PRM Section). Eur J Phys Rehabil Med. 2021;54(6):952-956. doi:10.23736/S1973-9087.21.05410-2
10. Orthopedic Taping, Wrapping, Bracing, and Padding 3rd Edition by Joel W. Beam EdD LAT ATC F.A. Davis Company; 3 edition (January 25, 2021) 512с.

Додаткова література

1. Development and modernization of medical science and practice: experience of Poland and prospects of Ukraine. Lublin: Izdevnieciba “Baltija Publishing”, 2021 – 244 p.
2. De Lisa's. Physical Medicine and Rehabilitation / De Lisa's. Lippincott Williams & Wilkins; Fifth, North Am, 2020. – 2432 с.
3. European Physical and Rehabilitation Medicine Bodies Alliance. White Book on Physical and Rehabilitation Medicine in Europe. Eur. J. Phys. Rehabil. Med. 2018. Vol.54(2). P.125-321.
4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник/(Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчук, Д.В.Вакуленко та ін.); за заг. ред. Л.О.Вакуленко, В.В.Клапчука. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 372 с.
5. Реабілітаційний масаж: підручник/Л.О.Вакуленко, Д.В.Вакуленко, О.В.Кутакова, Г.В.Прилуцька. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 524 с.
6. Уилмор Дж.Х., Костилл Д.Л. Физиология спорта и двигательной активности: Пер. с англ. К.: Олимп. лит., 1997. 459 с.
7. Спортивная медицина / Под ред. Р. Джексона: Пер. с англ. К.: Олимпийская литература, 2003. 384 с.
8. Research Methods in Physical Activity 7th Edition by Jerry R Thomas Human Kinetics; 7 edition (July 17, 2020) 496 с.
9. Orthopedic Taping, Wrapping, Bracing, and Padding 3rd Edition by Joel W. Beam EdD LAT ATC F.A. Davis Company; 3 edition (January 25, 2022). 512с.
10. Netter's Sports Medicine (Netter Clinical Science) 2nd Edition by Christopher Madden Elsevier; 2 edition (May 12, 2021). 816 с.
11. Musculoskeletal Ultrasound Cross-Sectional Anatomy Hardcover - October 19, 2017 by John C. Cianca MD , Shounuck I. Patel DO. 352 с.

Інформаційні ресурси

1. Загальна декларація прав людини
https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015
2. Закон України «Про ратифікацію Конвенції про права осіб з інвалідністю і

Факультативного протоколу до неї» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1767-17>

3. Мінімальні стандарти освіти ерготерапевтів. Редакція 2016
<https://www.wfot.org/resources/new-minimum-standards-for-the-education-of-occupational-therapists-2016-e-copy>

4. Настанови Світової Конфедерації Фізичної Терапії для розвитку системи законодавства/регулювання/визнання професії фізичних терапевтів
https://physrehab.org.ua/wpcontent/uploads/docs/Regulation_PT_final_web.pdf

5. WHO WorldReportonDisability[Internet]. WHO. [cited 2014 Nov 8]. Availablefrom: http://www.who.int/disabilities/world_report/2021/en/

6. WHO WHOglobaldisabilityactionplan 2014-2021 [Internet]. WHO. [cited 2014 Oct 21]. Availablefrom: <http://www.who.int/disabilities/actionplan/en/>

7. WorldHealthOrganization. Rehabilitation2030: a callforaction: Meetingreport [Internet]. WHO; 2020. Availablefrom: <http://www.who.int/disabilities/care/rehab-2030/en/>

8. Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>

9. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>

10. ЗУ «Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я»

Перегляд (актуалізація) робочої програми навчальної дисципліни здійснюється не рідше одного разу за навчальний рік. Перегляд (актуалізація) робочої програми навчальної дисципліни здійснюється перед початком навчального року із обов'язковим зазначенням у протоколі засідання кафедри.